

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 19

Indhold

- **Marken**
- Aktuelt i marken
- Svampe og skadedyrsbekæmpelse i hestebønner og ærter
- **Regler og tilskud**
- Flyvehavren skal bekæmpes eller bortluges

MARKEN

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Der står rigtig meget god vintersæd og vinterraps på markerne, bortset fra lavninger der fortsat er meget vandlidende og marker der er udvintret i varierende omfang. Der er meget få hvedemarker, hvor der kan bekæmpes svampe rettidigt. Det er således kun en sidste vanding, der kan komme på tale i vintersæd og frøgræs, hvis ellers vi kan få noget sol og varme.

Vårsæden står meget forskelligt. De fleste marker klarer sig igennem til høst med rimeligt udbytte, andre når næppe at give noget der kan høstes, medmindre det er til anden anvendelse.

Afhængig af situationen i den enkelte mak kan der være nogle vigtige ting at få gjort. Hvis markens potentiale er for lav, må alternativ overvejes og yderligere input undlades.

Til overvejelse:

- Yderligere brug af gødning og planteværn
- Potentiale ved høst
- Alternativ anvendelse
- Etablering af efterafgrøder
- Efterfølgende anvendelse – etablering af vintersæd
- Undgå problemukrudt – afslåning og bekæmpelse af ukrudt så opformering mindskes.

Det kræver nogle overvejelser og din planterådgiver står altid til rådighed til at hjælpe til at træffe de rigtige valg.

Billede 1: Eks. på vårsæd der er voldsomt udfordret af vandlidende jordbund, med deraf følgende årsager til dårlig

Svampe og skadedyrsbekæmpelse i hestebønner og ærter

Af planterådgiver Eva Tine Engelbreth

Hestebønner angribes af chokoladeplet, hestebønnebladplet, rust og vikkeskimmel. De senere år har vikkeskimmel, rust og chokoladeplet været mest udbredte. Der er forskel på sorternes modtagelighed af vikkeskimmel.

Bekæmpelse af chokoladeplet og hestebønnebladplet er aktuel omkring blomstring i fugtige år, så hold godt øje i år. Rust optræder relativt sent og selv relative sene angreb kan være tabsvoldende i hestebønner og kommer ofte ved varme og tørke. Bekæmpelse af svampesygdomme i hestebønner skønnes nødvendig ved omkring 5-10 procent angrebne planter. Oftest er én behandling omkring slutblomstring nok og bedst rentabel i de fleste tilfælde. Finder man chokoladeplet eller andre sygdomme ved begyndende blomstring bør der behandles og efterfølges af en ny behandling 2 til 3 uger senere ved slut blomstring.

En enkelt behandling er oftest tilstrækkelig, men ved tidlige angreb kan der være behov for 2 behandlinger. I tabel 2 er vist splitbehandling med Pictor Active hhv. Signum WG og med lidt lavere doser. De øvrige løsninger kan også anvendes i nedsat dosis som en af behandlingerne i en split strategi.

Mod vikkeskimmel har Pictor Active og Amistar bedst effekt. Midlerne må anvendes fra vækststadie 51 (første knopper synlige).

I nedenstående tabel 1 vises forskellige behandlingsmuligheder. Vær obs på triazolreglerne.

Tabel 1 Behandlingsmuligheder mod svampesygdomme i hestebønner. M.A. betyder midlet er godkendt til mindre anvendelse.

Skadegørere	Vækststadie	Løsning	Dosis pr. ha.	Pris	Bemærkninger
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-69	Signum	0,5	310	M.A. Max 2 gange pr. sæson.
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	65	Signum	0,3 - 0,4	372-496	M.A. Maks. 2 gange pr. sæson og med maks. 0,5 kg/ha pr. gang.
	69	Signum	0,3 - 0,4		
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	65	Pictor Active	0,3 - 0,4	235-314	M.A. Maks. 2 gange pr. sæson og maks. 0,5 l pr. behandling. Må anvendes til vækststadie 75. Firmaet anbefaler tilsætning af 0,15 l Agropol til Pictor Active.
	69	Pictor Active	0,3 - 0,4		
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-75	Pictor Active	0,5	196	M.A. Maks. 2 gange pr. sæson og maks. 0,5 l pr. behandling. Firmaet anbefaler tilsætning af 0,15 l Agropol til Pictor Active.
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-69	Pictor Active + Amistar	0,25 + 0,25	157	M.A. Firmaet anbefaler tilsætning af 0,15 l Agropol til Pictor Active. Amistar. Maks. 1 gang pr. vækstsæson og med maks. 0,6 l/ha.
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-71	Pictor Active + Orius Gold	0,25 + 0,3	150	M.A. Firmaet anbefaler tilsætning af 0,15 l Agropol til Pictor Active.
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-71	Pictor Active + Folicur Xpert EC 240	0,25 + 0,25	167	M.A. Pictor Active. Maks. 2 gange pr. sæson og maks. 0,5 l pr. behandling. Firmaet anbefaler tilsætning af 0,15 l Agropol til Pictor Active.
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-69	Amistar	0,5	118	M.A. Maks. 1 gang pr. vækstsæson og med maks. 0,6 l/ha.
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-69	Amistar + Folicur Xpert EC 240	0,25 + 0,25	128	M.A. Amistar må kun anvendes 1 gang pr. vækstsæson. Maks. 0,6 l/ha Amistar pr. sæson.
Chokoladeplet, hestebønnebladplet, hestebønnerust	61-69	Amistar + Orius Gold	0,25 + 0,3	110	M.A. Maks. 0,6 l/ha Amistar pr. sæson.
Hestebønnerust	61-71	Folicur Xpert EC 240	0,5	138	Godkendt til "mindre anvendelse".

Godkendelsen af midlet til mindre anvendelse findes på middeldatabasen.dk, og skal gemmes sammen med

Skadedyr i hestebønner

Under blomstring er det bededbladlus der skal holdes øje med. Bladrandbiller gør ikke mere skade nu.

Bekæmpelsestærsklen for bededbladlus er 10-15 % planter med bladlus og begyndende kolonidannelse frem til fuld bælg længde. Ved behov for bladlusbekæmpelse anvendes 0,15-0,2 kg pr. ha Pirimor 500 WG, 0,15-0,2 l pr. ha Mavrik eller 0,2-0,25 kg pr. ha Lamdex. Pirimor 500 WG har bedst effekt og foretrækkes, især ved kraftige angreb og skader ikke nyttedyrene. Lamdex må over blomstrende planter kun anvendes uden for biernes flyvetid, dvs. efter ca. kl. 21 og før kl. 03.

Er der bekæmpet mod bladrandbiller, skal man være opmærksom på, hvilke midler der er anvendt og om de må anvendes igen. Pirimor 500 WG må maks. anvendes 1 gang pr. vækstsæson, Mavrik må maks. anvendes 2 gange pr. vækstsæson, og Lamdex må maks. anvendes 3 gange pr. vækstsæson.

Svampe i ærter

Ærter kan angribes af ærtesyge og gråskimmel, som fremmes af fugtige forhold omkring blomstring. Fra før blomstring kan der også optræde angreb af ærteskimmel. Ingen af de godkendte svampemidler har god effekt på disse sygdomme. Se løsningsforslag, hvis svampebekæmpelse undtagelsesvis er aktuelt, jf. tabel 2.

Amistar, Mirador 250 SC og Ortiva Top må maksimalt anvendes 1 gang pr. sæson. Den lave dosis af Signum WG kan anvendes, hvis behandlingen deles i to. Køreskaden i ærter omkring blomstring er ca. 1,5 procent af udbyttet med en 24 meter marksprøjte.

Der anbefales omkring 200 l vand pr. hektar og mest ved sprøjtning på tørre planter. F.eks. kan der anvendes 025 refleks/lavdriftdyse 3,5 atm. og 6,5 km/t eller 030 refleks/lavdriftdyse, 3,0 atm. og 7,0 km/t eller 040 refleks/lavdriftdyse, 2,0 atm. og 8,0 km/t.

Tabel 2: Løsningsforslag til svampebekæmpelse i ærter.

Skadegørere	Afgrødestadium	Løsning	Dosis pr. ha	BI	Pris	Bemærkninger
Ærtesyge	St. 65-69	Amistar	0,5	0,5	118	Udbringningstidspunkt omkring blomstring. Kun moderat effekt kan forventes. Maks. 0,6 l/ha pr. vækstsæson og maks. 1 beh. pr. sæson. Behandlingsfrist er st. 69.
Ærtesyge	St. 65-69	Mirador 250 SC	0,5	0,5	118	Udbringningstidspunkt omkring blomstring. Mirador 250 SC er identisk med Amistar. Kun moderat effekt kan forventes. Maks. 0,6 l/ha pr. sæson og maks. 1 behandling pr. sæson. Behandlingsfrist er st. 69.
Gråskimmel, ærteskimmel	St. 65-69	Signum	0,3 - 0,5	0,40-0,67	177-295	Udbringningstidspunkt omkring blomstring. Kun moderat effekt kan forventes. Laveste dosis ved delt behandling. Maks. 2 behandlinger pr. sæson. Behandlingsfrist er 21 dage før høst.
Ærtesyge	St. 65-69	Ortiva Top	0,5	0,4	295	Udbringningstidspunkt omkring blomstring. Kun moderat effekt kan forventes. Maks. 1 behandling pr. år. Behandlingsfrist er st. 77 og 14 dage før høst.

Skadedyr i ærter

Den vejledende bekæmpelsestærskel for ærtebladlus er 15-20 procent angrebne planter, og ved afblomstring og fuld bælg længde over 50 procent angrebne planter. Bladlusene sidder ofte gemt omkring knopanlæggene i topskuddene

Sprøjtefristen for Pirimor 500 WG er 3 dage med 0,1 l pr ha, (st. 88). Mavrik (st. 79) med 0,125 kg pr ha, og Lamdex har en sprøjte frist på 7 dage, med 0,2 l pr ha.

REGLER OG TILSKUD

Flyvehavren skal bekæmpes eller bortluges

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Flyvehavren er begyndt at stikke op i kornet. Afsæt derfor tid til at kontrollere markerne for flyvehavre også selvom de er bekæmpet kemisk. Aflugning af flyvehavre er lovpligtig.

Når du er i marken og afluger flyvehavren, så kortlæg positionen, f.eks. med FarmTracking. Derved kan du genfinde pletterne og være ekstra opmærksom der, eller spotsprøjte de områder næste år.

Har du andre områder med problemgræsser som ikke er bekæmpet, kan de være resistente, kortlæg også disse områder, når du er i marken, og overvej afslåning nu, inden frøsætning.

Billede 2: Flyvehavre er her kommet frem i vårbyggen. Foto: Jens Peder Pedersen, SAGRO